

HOVUDSTYRET Bak frå venstre: Eirik Wærness, Ida Helliesen, Asbjørn Rødseth og Liselott Kilaas.
Foran frå venstre: Jan F. Ovigstad, Brit K. Rugland og Svein Gjedrem.

Årsmelding frå hovudstyret 2009

Årsmelding frå hovudstyret 2009

Hovudstyret har etter sentralbanklova den utøvande og rådgivande styringsmakta i Noregs Bank. Det leier verksemda i banken og forvaltar midlane. Hovudstyret arbeider for å realisere banken sine mål og verdiar, med særleg vekt på å oppnå prisstabilitet, finansiell stabilitet og ei trygg og effektiv kapitalforvaltning som også skaper ein viss meirverdi.

Uroa i finansmarknadene og utviklinga av finanskrisen hausten 2008 slo sterkt inn i alle desse kjerneoppgåvene til banken og prega også verksemda i hovudstyret i 2009.

Hovudstyret er oppteke av at den interne kontrollen og risikostyringa i banken skal vera fullgod i alle delar av verksemda.

Noregs Bank har sidan 2006 hatt eit revisjonsutval og frå 2007 ein internrevisjon under hovudstyret. I juni 2009 vedtok hovudstyret også å opprette eit eige kompensasjonsutval. Kompensasjonsutvalet er eit saksførebuande utval og har som oppgåve å bidra til grundig behandling av saker som gjeld lønns- og kompensasjonsordningar i banken. I desember 2009 blei det fastsett ei særskild forskrift om risikostyring og internkontroll i Noregs Bank, sjå nærmare under avsnittet «Internkontroll og risikostyring».

Hovudstyret heldt 15 møte i 2009 og behandla i alt 188 saker, mot 180 året før.

Pengepolitikk og finansiell stabilitet

Målet for pengepolitikken er ein årsvekst i konsumprisane som over tid ligg nær 2,5 prosent. Sett over tid har inflasjonen vore låg og stabil og har halde seg noko under, men ganske nær 2,5 prosent. Veksten i konsumprisane varierer mykje frå år til år og frå månad til månad, mellom anna som følgje av kortsiktige svingingar i energiprisane. Når vi ser bort frå slike svingingar, gjekk den underliggjande veksten i konsumprisane ned gjennom 2009 og var ved utgangen av året nær 2,5 prosent.

Rentevedtaka i første halvår 2009 speglar at dei økonomiske utsiktene forverra seg brått hausten 2008. Styringsrenta blei sett ned med til saman 4,5 prosenteningar frå oktober 2008 fram til juni 2009. I rentesetjinga blei det lagt vekt på å demme opp for særleg ugunstige utfall for økonomien.

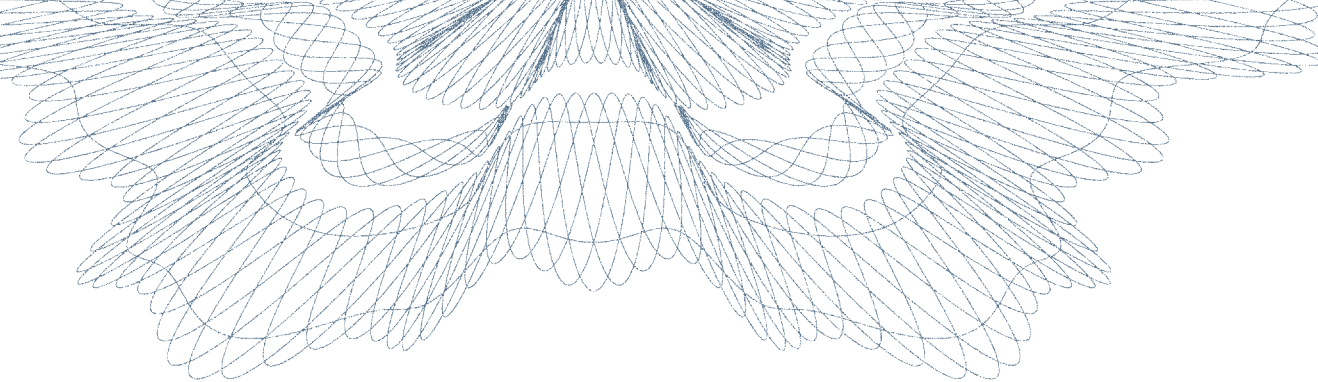
Gjennom sommaren kom det teikn på betre utsikter for økonomien. Trass i at det framleis var risiko for at nye forstyringar kunne gi tilbakeslag, heldt aktiviteten seg oppe, og arbeidsløysa auka klart mindre enn venta tidleg på året. I august gjorde hovudstyret det derfor klart at det kunne bli aktuelt å heve renta tidlegare enn det ein hadde sett for seg. Styringsrenta blei i løpet av fjerde kvartal heva med til saman 0,50 prosenteningar, til 1,75 prosent.

Krisa i finansmarknadene hausten 2008 førte verdsøkonomien inn i den kraftigaste nedgangen på fleire tiår. Uvissa om den økonomiske utviklinga var uvanleg stor, og aktiviteten fall brått i mange land. Tillitskrise reduserte den evna og viljen bankane hadde til å omfordele likviditet, og førte til at pengemarknadsrentene låg langt over sentralbankane sine styringsrenter. Også Noreg blei råka. Auka finansieringskostnader gjorde at bankane sette opp utlånsrentene sine.

Hausten 2008 sette Noregs Bank i verk ei rekkje tiltak som skulle dempe uroa og betre kredittflyten i finansmarknadene. Desse tiltaka blei førte vidare gjennom første halvår 2009.

For å halde dei kortaste marknadsrentene nær styringsrenta blei likviditeten i norske kroner halden langt høgare enn normalt. Bankane fekk tilgang til fleire lån og lån med lengre tilbakebetalingstid. Det blei lempa på krava til sikring som bankane må stille for å få lån. Svært god kronelikviditet gjorde kredittflyten i finanssektoren betre. Differansen mellom styringsrenta og pengemarknadsrentene var større enn normalt gjennom heile året, men minka i takt med at situasjonen i finansmarknadene betra seg. Det høge nivået på kronelikviditeten kunne derfor gradvis trappast ned gjennom sommaren og hausten.

For å lette bankane sin tilgang til langsiktig finansiering medverka Noregs Bank til å få i stand ei byteordning der bankane fekk låne statspapir mot at staten fekk låne obligasjonar med fortrinnsrett frå bankane. Bankane kunne selje statspapira eller få innlån mot å stille statspapira som sikring. Lån med lengre tilbakebetalingstid letta finansieringssituasjonen til dei mindre bankane. Byteordninga gav bankane tilgang til langsiktig finansiering i ei tid då obligasjonsmarknaden ikkje fungerte som normalt. Ordninga var truleg med på å halde utlånsrentene til bankane lågare enn dei elles ville ha vore. Ved slutten av året fungerte penge- og finansmarknadene tilnærma normalt.

Utsiktene til finansiell stabilitet betra seg gjennom 2009. Bankane styrkte soliditeten. Det gjorde at evna til å bere tap og til å formidle kreditt blei betre. Betalings-systemet har vore stabilt under uroa i finansmarknadene.

Finanskrisa har avdekt svake sider ved det finansielle systemet og i reguleringa av bankane. Det er særleg viktig at bankane får til ei betre likviditetsstyring. Noregs Bank kom i rapportane Finansiell stabilitet 1/09 og 2/09 med fleire tilrådingar om endringar i regelverka som påverkar bankane.

I april blei ei ny systemløyning for Noregs Banks oppgjerssystem teke i bruk. Innføringa var vellukka.

Kapitalforvaltinga

Noregs Bank forvaltar Statens pensjonsfond utland på vegner av Finansdepartementet. Banken forvaltar også valutareservane sine, som inneheld tre delporteføljor: investeringsporteføljen, pengemarknadsporteføljen og petrobufferporteføljen. Endeleg forvaltar banken Statens petroleumsforsikringsfond på vegner av Olje- og energi-departementet. Ved utgangen av 2009 forvalta Noregs Bank midlar for til saman 2985 milliardar kroner i dei internasjonale kapitalmarknadene.

2008 og 2009 har vore krevjande år for kapitalforvaltinga i Noregs Bank. Finanskrisa, som blei utløyst sommaren 2007, og som førte til eit stort fall i marknadene i 2008, heldt fram inn i første kvartal 2009. Verdisetjinga i aksje- og obligasjonsmarknadene var då i samsvar med eit svært alvorleg makroøkonomisk utfall på finanskrisa. Omslaget i finansmarknadene frå mars og ut året kom raskt og med stor styrke. Styresmaktene i mange land hadde komme med kraftige og samordna tiltak som stabiliserte forventningane, og investorane vende gradvis tilbake til risikable investeringar. Dei delane av forvaltinga i banken som hadde hatt særlege utfordringar gjennom finanskrisa, drog stor nytte av denne normaliseringa.

Aksjemarknadene fall i første kvartal 2009, mens dei ni siste månadene blei prega av ein sterk oppgang. Samla sett gjennom året medverka oppgangen i aksjemarknadene til ei stor positiv avkastning i Statens pensjonsfond utland og i valutareservane, målt i ei valutakorg som svarer til samansetjinga av referanseindeksen for kvar portefølje.

Ved utgangen av 2009 var marknadsværdien av Pensjonsfondet 2640 milliardar kroner og marknadsværdien for investeringsporteføljen 185 milliardar kroner. Avkastninga i 2009 var høvesvis 25,6 og 21,1 prosent for dei to fonda.

Sidan 1998 har både Pensjonsfondet og investeringsporteføljen hatt ei gjennomsnittleg avkastning etter frådrag for prisstiging og forvaltingskostnader på 2,7 prosent per år.

Den aktive forvaltinga gav positive resultat i 2009. I Pensjonsfondet var den faktiske brutto avkastninga 4,1 prosentteiningar høgare enn avkastninga på den referanseporteføljen som Finansdepartementet har definert. Sidan 1998 har den gjennomsnittlege meiravkastninga per år vore 0,25 prosentteiningar. For investeringsporteføljen i valutareservane blei det i 2009 oppnådd ei brutto meiravkastning på 5,6 prosentteiningar. Sidan 1988 var den gjennomsnittlege meiravkastninga i denne porteføljen 0,05 prosentteiningar per år.

Hovudstyret har fastsett ein strategiplan for kapitalforvaltinga. Hovudmåla i planen er å skape meirverdi ved aktiv forvalting av den finansformuen staten og Noregs Bank har i utlandet, ta hand om eigarane sine langsiktige finansielle interesser ved aktiv selskapsstyring og setje ut i livet eigarane sin strategi for forvaltinga på ein kostnads-effektiv, trygg og tillitvekkjande måte.

Hovudstyret har dei siste åra hatt aukande merksemd på oppfølging av kapitalforvaltinga i Noregs Bank. Styret fastsette i 2008 ein ny stillingsinstruks for leiaren av banken si avdeling for kapitalforvalting, Norges Bank Investment Management (NBIM). I 2009 fastsette styret nye prinsipp for risikostyring i kapitalforvaltinga. Prinsippa byggjer på eit felles rammeverk, med ei deling av risikotypar i fire ulike kategoriar: marknadsrisiko, kredittrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Innanfor kvar risikokategori er prinsippa supplerte av meir konkrete operasjonelle risikorammer for verksemda. Dei konkrete risikorammene er fastsette i investeringsmandat til leiaren for NBIM, innanfor dei investeringsrammene som er fastsette av oppdrags-givarane til porteføljane. Investeringsmandatet gjer vidare greie for den risikoprofilen som hovudstyret fastset for forvaltinga, medrekna prinsipp og parametarar for styring og måling av risiko. Den månadlege, kvartalsvise og årlege rapporteringa frå NBIM til hovudstyret skal spegle retningslinjene i investeringsmandatet.

Nokre av dei viktigaste risikorammene i forvaltninga er fastsette med utgangspunkt i ein risikobasert modell under såkalla normale marknadsforhold. Da marknadssvingingane dei siste åra har vore langt frå normale, har modellen vore mindre treffsikker enn tidlegare. Det kan synast som om den modellerte relative risikoen i pensjonsfondet og valutaeservane har underestimert den faktiske risikoen i porteføljane. I 2009 kom den relative risikoen, slik han er målt i modellen, ned mot dei nivåa som blei observerte før finanskrisa starta. Hovuddelen av auken i målt relativ risiko mot slutten av 2008 og inn i 2009, kjem av endringar i marknadene. Dette skuldast i hovudsak særleg absolutte svingingar i marknader og samvariasjon mellom ulike investeringsstrategiar, og ikkje ein auke i den aktive risikotakinga i fondet. Hovudstyret har derfor i investeringsmandata supplert dei modellbaserte risikomålingane med kvantitative mål, mellom anna for maksimale tilletne avvik mellom dei faktiske investeringane og referanseporteføljane, fordelte etter aktivaklassar, geografiske regionar og næringssektorar.

Hovudstyret sende i 2009 høyringsmerknad til Finansdepartementet sitt forslag til nytt regelverk for forvaltninga av Statens pensjonsfond utland. Styret uttalte seg til Finansdepartementet med analysar og vurdering av den aktive forvaltninga i fondet.

Noregs Bank utøvar ein aktiv eigarskap for å tryggje og byggje finansielle verdier for framtidige generasjonar. Banken fremjar aksjonærrettar og arbeider for betre samfunnsmessige og miljømessige forhold i selskapa banken investerer i. Eigarskapsutøvinga i Noregs Bank er forankra i prinsippa som er uttrykte i FN's Global Compact og i OECDs prinsipp for eigarskapsstyring og multinasjonale selskap. Hovudstyret reviderte i 2009 prinsippa og strategien for eigarskapsutøving i aksjeporteføljane, som utfyller Finansdepartementet sine retningslinjer for porteføljen i Pensjonsfondet. Noregs Bank stemmer på generalforsamlingane i dei aller fleste av selskapa i porteføljane.

Finansdepartementet har òg fastsett etiske retningslinjer for Pensjonsfondet sine investeringar. Eit eige etikkråd gir Finansdepartementet råd om korleis retningslinjene for negativ filtrering og uttrekk av selskap frå investeringsuniverset skal praktiserast. Hovudstyret har fastsett tilsvarende reglar for filtrering og uttrekk i valutaeservane.

Noregs Bank gir ut ei eiga melding om forvaltninga av Statens pensjonsfond utland.

Organisasjon og personale

Ressursbruk og omstillingar

Noregs Banks verksemd blir leidd frå hovudkontoret i Oslo, og banken har kontor i London, New York og Shanghai. Hovudstyret legg vekt på at sentralbanken skal utføre oppgåvene sine med høg kvalitet og til låge kostnader. Verksemda skal vere veldriven, prega av høgt etisk medvit og i samsvar med beste internasjonale praksis. Banken skal vise vilje og evne til endring og ha tillit i omverda.

Banken har dei seinare åra konsentrert verksemda om kjerneoppgåvene pengepolitikk, finansiell stabilitet og kapitalforvaltning, i tillegg til drifts- og støtteoppgåver knytte til desse funksjonane. Dette har resultert i store omstillingar.

Noregs Banks personalpolitiske mål er å sikre at banken tiltrekkjer, utviklar og held på kvalifisert personell. Dette er avhengig av at banken har gode personalpolitiske verkemiddel, og at dei blir nytta i tråd med føresetnadene og gir dei ønskede resultat.

Ved utgangen av 2009 var det i alt 589 fast tilsette i Noregs Bank, mot 549 ved utgangen av 2008. Talet på tilsette er redusert med om lag 600 frå siste del av 1990-åra. Det har skjedd samtidig som ressursbruken er auka innanfor banken sine kjerneområde. I kapitalforvaltninga har det vore ein markant auke i talet på tilsette dei siste åra. Det kjem særleg av den sterke veksten i forvaltingskapitalen i Statens pensjonsfond utland. Ved utgangen av 2009 var talet på fast tilsette i kapitalforvaltninga 249, mot 217 året før. Det vil også i åra framover bli ein vekst i talet på tilsette i denne delen av verksemda. Dette skal mellom anna styrkje kontroll- og støttefunksjonane, og førebu banken på utfordringane som kjem, med sterk vekst i kapital under forvaltning og bruk av nye aktivaklassar. Auken i talet på tilsette i Noregs Bank utanom NBIM frå 2008 til 2009 kjem av vakante stillingar ved utgangen av 2008.

Noregs Bank bruker personalpolitiske tiltak for å gjere omstillingane i banken lettare for dei tilsette. Etter 1998 er det inngått i alt 338 avtalar om avgang. Det blei ikkje inngått nye avtalar i 2009. I rekneskapen er det sett av 95 millionar kroner til å dekkje framtidige utbetalingar knytte til omstillingane.

«Uroa i finansmarknadene og utviklinga av finanskrisen hausten 2008 prega også verksemda i hovudstyret i 2009.»

Ombygginga av dei tidlegare industrilokala etter seteltrykkjeriet til kontorlokale blei ferdig hausten 2009. Finanstilsynet flytta inn i lokala i desember same året. Leigekontrakten gjeld fram til juni 2025, med rett til på forlenging i inntil to periodar av fem år. Ombygginga har ein samla kostnad på om lag 400 millionar kroner. I rekneskapan for 2009 er verdien nedskrive med 80 millionar kroner, basert på føresetnader om avkastning ved oppstart av prosjektet. Byggeprosjektet er gjennomført i ein periode med stort press i marknaden. Vidare har ombygginga vore krevjande som følgje av uforminga av lokala og krava til tryggleik. Det har òg vore nødvendig med ei omfattande miljøsnering av dei galvanotekniske anlegga etter seteltrykkeriet.

Likestilling og mangfald

Noregs Bank skal ha eit godt og inkluderande arbeidsmiljø, prega av godt samarbeid. Arbeidsmiljøet skal fremje likeverd og mangfald og gi rom for tilpassingar i tråd med individuelle føresetnader og livssituasjonar. Ved utgangen av 2009 var det tilsette frå 20 nasjonar i banken, med størst etnisk mangfald i kapitalforvaltinga. Det blir gitt tilbod om språkopplæring og introduksjonsbistand.

Det skal vere ein god balanse mellom menn og kvinner på alle nivå i organisasjonen. Delen av kvinner i Noregs Bank er samla på 37 prosent. Måltalet på 40 prosent for dei definerte stillingskategoriane er nådd for dei to lågaste stillingskategoriane i banken, utanom kapitalforvaltinga. For dei to øvste stillingskategoriane ligg nivået noko under måltalet. I kapitalforvaltinga står det enno noko att før måltala på 33 prosent for dei lågaste stillingskategoriane og på 25 prosent for dei høgaste stillingskategoriane er nådd. Hovudstyret merkar seg at det har vore ei positiv utvikling på mellomleiar nivå. Det blir arbeidd for å auke prosentdelen kvinner i leiarstillingar ved å søkje etter kvinnelege kandidatar til ledige leiarstillingar, både eksternt og internt. Det blir lagt til rette for at både kvinner og menn får leiartraining og høve til utvikling. Så langt det er praktisk mogleg blir det og lagt til rette for fleksible arbeidsforhold.

Hovudstyret følgjer utviklinga i likestillingsarbeidet i Noregs Bank gjennom rapportering frå administrasjonen.

Helse, miljø og tryggleik

Noregs Bank har inngått avtale om å vere ei inkluderande arbeidslivsverksemd. I 2009 var sjukefråværet 3,0 prosent, mot 2,9 prosent i 2008. Av dette utgjorde langtidfråvær (16 dagar eller meir) 1,5 prosent, mot 1,7 prosent i 2008.

Noregs Bank arbeider systematisk med å kartleggje arbeidsmiljøet. Alle tilsette får tilbod om arbeidshelsesamtale, og alle arbeidsplassane blir ergonomisk vurderte. I 2009 blei 15 seksjonar med 146 medarbeidarar kartlagde av bedriftshelsetenesta i banken. Bedriftshelsetenesta arbeider aktivt saman med leiarane for å setje i verk tiltak og utbetre nødvendige forhold.

Hovudstyret legg stor vekt på at tryggleiken er fullgod i alle delar av verksemda. Målet er å verne liv og helse for dei tilsette og samarbeidspartnarar og sikre dei store verdiane som banken forvaltar. Det blei ikkje registrert alvorlege personskadar eller ulukker i verksemda i 2009. Noregs Bank har ingen vesentleg påverknad på det ytre miljøet.

Ved bygningsmessige tilpassingar blir det lagt til rette for tilsette med nedsett funksjonsevne. Dei kan også få attføringsmidlar/lønnstilskot, og arbeidet blir tilpassa funksjonsevna.

Arbeidsmiljø- og samarbeidsutvalet i banken vurderer arbeidsmiljøet og samarbeidsklimaet som godt. Det fysiske arbeidsmiljøet synest å vere svært godt teke vare på, og bedriftshelsetenesta stiller til rådvelde hjelpemiddel og utstyr ved behov. Utvalet blir regelmessig orientert om resultatane av helse-, miljø- og tryggleiksundersøkingane i banken.

Intern kontroll og risikostyring

Risikostyring og internkontroll er vesentleg for den verksemda banken driv, og er ein integrert del av det ordinære linjeansvaret og leiingssystemet i banken. Det er sett i verk tiltak for å finne, måle og følgje opp dei viktigaste risikoane som Noregs Bank er utsett for. Dei viktigaste områda er marknadsrisiko, kredittrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko.

Banken rapporterer om risikosituasjonen til hovudstyret som ein integrert del av styringa. Hovudstyret blir informert ved vesentlege endringar i risikosituasjonen. Som eit minimum skal det årleg leggast fram ein samla vurdering. Noregs Bank Investment Management rapporterer oftare.

Utviklinga, særleg innanfor forvaltninga av Statens pensjonsfond utland, men også i dei andre kjerneoppgåvene til banken, fører til større operasjonell risiko og omdømerisiko. Dette stiller banken og dei styrande organa overfor utfordringar.

Noregs Bank har sidan 2006 hatt eit revisjonsutval og frå 2007 ein internrevisjon under hovudstyret. Dette er no også forankra i sentralbanklova, etter at Stortinget i juni 2009 vedtok visse endringar i revisjons- og tilsynsordningar for banken. Det er no særskilt lovfesta at *«Hovudstyret skal sørge for forsvarlig organisering av, og etablere tilfredsstillende rammer, mål og prinsipper for, bankens virksomhet. Hovudstyret skal påse at bankens virksomhet, herunder regnskap og formuesforvaltning, er gjenstand for betryggende styring og kontroll.»* Med grunnlag i ei anna lovendring fastsette Finansdepartementet 17. desember 2009 ei eiga forskrift om risikostyring om internkontroll i Noregs Bank. Også hovudstyret har for sin del vedteke prinsipp for risikostyring.

I revisjonsutvalet er tre av dei eksterne medlemmene i hovudstyret med, og utvalet er eit saksførebuande organ for hovudstyret i saker som er særleg knytte til dei tilsynsfunksjonane og det ansvaret styret har for risikostyring og kontroll. Internrevisjonen er også fagleg lagd under hovudstyret og er sekretariat for revisjonskomiteen. Revisjonsutvalet og internrevisjonen er etablerte i forståing med representantskapet, men rører elles ikkje ved kompetansen og ansvaret representantskapet har etter sentralbanklova når det gjeld å føre tilsyn med drifta av banken og å organisere verksemda til sentralbankrevisjonen. I 2009 blei arbeidet med å styre og rapportere risiko utvikla vidare. Arbeidet vil halde fram i 2010. For meir informasjon om risikostyring i kapitalforvaltninga viser vi til noteopplysninga om risiko og verdsetjing.

I juni 2009 vedtok hovudstyret å opprette eit eige kompensasjonsutval med to av dei eksterne medlemmene av hovudstyret. Kompensasjonsutvalet er, på same måten som revisjonsutvalet, eit saksførebuande utval, og det har som oppgåve å bidra til grundig og uavhengig behandling av saker som gjeld lønns- og kompensasjonsordningar i banken.

Etiske reglar

Ein føresetnad for at Noregs Bank skal kunne fylle oppgåvene sine, er at omverda har tillit til at banken gjer dette på ein sakleg og uavhengig måte. Hovudstyret legg særleg vekt på at dei tilsette i banken på alle område opptre med nødvendig etisk medvit. Hovudstyret har derfor fastsett etiske reglar for dei tilsette, for å førebyggje at nokon utnyttar stillinga si til å oppnå urettkomne fordelar for seg sjølv eller andre eller opptre illojalt overfor banken, seinast endra i 2008. Det er også fastsett etiske reglar for medlemmene av hovudstyret, jf. forskrift frå Finansdepartementet 7. august 2000 om forholdet til andre kredittinstitusjonar og bedrifter for medlemmer av hovudstyret i Noregs Bank, seinast endra i 2007. Hovudstyret fastsette hausten 2009 nye prinsipp for intern varslingsordning om kritikkverdige forhold i Noregs Bank. Varslingsordninga skal sikre informasjon om kritikkverdige forhold der vanleg rapportering ikkje kan brukast. I samband med oppfølginga av regelverket om kvitvasking er det i samråd med Økokrim rapportert om 13 mistenkelege saker i 2009. Sakane gjaldt i hovudsak krav om erstatning frå utlandet ved innlevering av store kvanta skadde norske myntar.

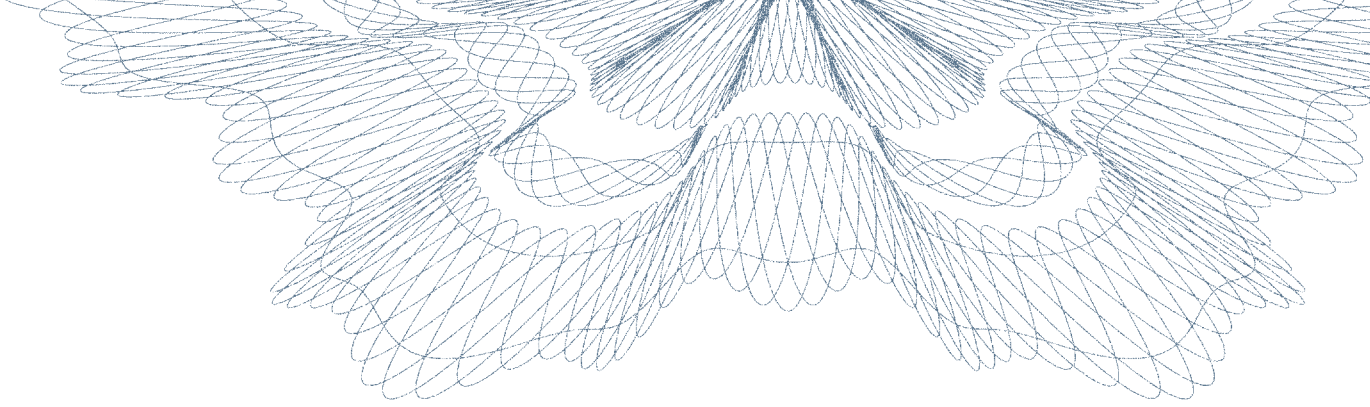
Utgreiing om rekneskapen

Rekneskapsprinsippa for Noregs Bank er vedtekne av representantskapet. Desse prinsippa er lagde til grunn ved utarbeidinga av årsrekneskapen.

Netto internasjonale reserver er den dominerande eimedelen i Noregs Bank, når ein ser bort frå Statens pensjonsfond utland, som ikkje har innverknad på resultatet for Noregs Bank. Noregs Bank har ei rentefri gjeld i form av setlar og mynt i omløp. I tillegg har banken også innlandske innskott frå staten og frå bankar. Denne samansetjinga av balansen vil normalt gi ei positiv avkastning over tid. Det kjem særleg av at banken har ein eigenkapital i tillegg til gjeld i form av setlar og mynt i omløp. Blant eimedelane har banken i hovudsak plasseringar som gir avkastning.

Men det forholdet at eimedelane hovudsakleg er plasserte i valuta mens gjelda er i norske kroner, gir ein valutakursrisiko som krev tilstrekkeleg eigenkapital.

Inntektene til Noregs Bank er i hovudsak renter og eventuelle netto kursvinstar frå plasseringar i valuta. Kursgevinstar har opphav i valutakursendringar, aksjekursendringar og renteendringar som påverkar obligasjonskursane. Resultatet for Noregs Bank er avhengig av utviklinga i desse parametrane, og det kan gi store årlege svingingar i resultatet.

For 2009 viser resultatet for Noregs Bank eit underskot på 7,6 milliardar kroner, mot eit overskot på 3,3 milliardar kroner i 2008. Styrkinga av den norske krona mot dei fleste hovudvalutaene i valutaeservane har ført til at valutabehaldninga rekna om til norske kroner gir eit tap på kursregulering på valuta med i alt 53,1 milliardar kroner i 2009, mot 63,5 milliardar kroner i gevinst i 2008. Gevinstar og tap som skriv seg frå endra kronekurs, verkar ikkje inn på den internasjonale kjøpekrafta for valutaeservane.

Kursendringa i dei internasjonale verdipapirmarknadene i 2009 har gitt ein gevinst på 32,7 milliardar kroner, mot eit tap i 2008 på 54,3 milliardar kroner. Renteinntekter og utbytte av plasseringar i utlandet utgjer 7,3 milliardar kroner, som er 5,3 milliardar kroner mindre enn i 2008.

Renter betalte til statskassa var 2,6 milliardar kroner i 2009. I 2008 utgjorde totale rentekostnader til statskassa 6,3 milliardar kroner.

Kursreguleringsfondet var på 58,9 milliardar kroner ved utgangen av 2008. Etter resultatdisponering for 2009 utgjer kursreguleringsfondet 51,3 milliardar kroner. Finansdepartementet har fastsett kor mykje Noregs Bank kan setje av til kursreguleringsfond for å møte endringar i valutakursar og verdipapirprisar (jf. omtale under disponering av årsresultatet). Storleiken på dei internasjonale reservane og dei innanlandske fordringane ved årsskiftet gir grunnlag for å setje av inntil 96,5 milliardar kroner i kursreguleringsfondet.

Den totale balansen for Noregs Bank er på 3012,0 milliardar kroner. Statens pensjonsfond utland er integrert i rekneskapen for Noregs Bank og utgjer om lag 88 prosent av balansen. Statens pensjonsfond utland sitt kroneinnskot er ein gjeldspost for Noregs Bank og utgjer ved utgangen av året 2636,8 milliardar kroner. Motverdien av kroneinnskotet blir investert av Noregs Bank i ein øyremerkte portefølje i utlandet. Oppnådd avkastning på den internasjonale porteføljen blir tilført kronekontoen i fondet. Kost-

nadene som Noregs Bank har ved forvaltninga av Statens pensjonsfond utland, blir dekte av Finansdepartementet innanfor ei øvre grense. Detaljert rekneskapsinformasjon om Statens pensjonsfond utland kan ein finne i note 24.

Sjå nærmare omtale i årsrekneskapen for 2009, som inkluderer resultatrekneskap, balanse og tilleggsinformasjon i notar.

Disponering av årsresultatet

Med heimel i sentralbanklova av 24. mai 1985 blei retningslinjer for avsetjing og disponering av Noregs Banks resultat opphavleg vedtekne i statsråd 7. februar 1986. Retningslinjene er endra fleire gonger, seinast ved kgl. res. 6. desember 2002, og har no slik ordlyd:

- 1 Av Norges Banks overskudd avsettes til kursreguleringsfondet inntil dette har nådd 5 prosent av bankens fordringer i norske verdipapirer og 40 prosent av bankens netto valutaeserver unntatt immuniseringsporteføljen og de midler som forvaltes for Statens petroleumsfond, andre fordringer på / forpliktelser overfor utlandet og eventuelt andre engasjementer som av hovedstyret vurderes å ha ikke ubetydelig kursrisiko.
Immuniseringsporteføljen svarer til den del av Norges Banks valutaeserver som er skilt ut som egen portefølje der avkastning godskrives/belastes staten i samme års regnskap. Det samme gjelder for porteføljen til Statens petroleumsfond.
Dersom kursreguleringsfondet er større enn det som følger av forholdstallene nevnt under pkt. 1, første avsnitt, skal det overskytende tilbakeføres til resultatregnskapet.
- 2 Dersom kursreguleringsfondet faller under 25 prosent av bankens netto valutaeserver unntatt immuniseringsporteføljen og de midler som forvaltes for Statens petroleumsfond, og andre fordringer på / forpliktelser overfor utlandet ved utgangen av året, skal det tilbakeføres tilgjengelige midler fra overføringsfondet til Norges Banks regnskap inntil kursreguleringsfondet når full størrelse i henhold til punkt 1.
- 3 Eventuelt overskudd etter avsetning til, eller tilførsel fra kursreguleringsfondet, avsettes til overføringsfondet.

- 4 Eventuelle underskudd i Norges Banks regnskap etter disposisjoner nevnt under punkt 2 dekkes ved overføringer fra kursreguleringsfondet.
- 5 Fra overføringsfondet overføres ved hvert årsoppgjør til statskassen et beløp svarende til en tredjedel av innestående midler i overføringsfondet.

I samsvar med fråsegn frå Finansdepartementet blir det overført 40,0 millionar kroner frå annan eigenkapital som følgje av nedskrivning på tidlegare oppskrivne egedelar. Beløpet blir tilført resultat til disposisjon.

I tråd med retningslinjene gjer hovudstyret framlegg om desse overføringane og disponeringane:

I samsvar med pkt. 4 blir underskotet etter andre disponeringar, 7567 millionar kroner, dekt ved overføring frå kursreguleringsfondet.

Det er ikkje midlar i overføringsfondet, og det blir derfor ikkje overført noko til statskassa.

Oslo, 24. februar 2010

Svein Gjedrem
(leiar)

Jan Fredrik Qvigstad
(nestleiar)

Ida Helliesen

Liselott Kilaas

Brit K. Rugland

Asbjørn Rødseth

Eirik Wærness

Gøril Bjerkan
(varamedlem)

Egil Matsen
(varamedlem)

Jan Erik Martinsen
(representant for dei tilsette)

Tore Vamraak
(representant for dei tilsette)

